

SỰ KIỆN LỊCH SỬ ĐÁNH DẤU BƯỚC NGOẶT LỚN CUỘC KHÁNG CHIẾN CHỐNG MỸ, CỨU NƯỚC CỦA DÂN TỘC TA

NGUYỄN XUÂN THÔNG

Cuộc Tổng tiến công và nổi dậy Tết Mậu Thân 1968 của quân và dân ta cách đây 40 năm là một sự kiện lịch sử lớn, một cái mốc chiến lược quan trọng đã làm thay đổi cục diện chiến tranh ở miền Nam, tạo thế chiến lược mới và tiền đề vững chắc để đưa cuộc cách mạng giải phóng dân tộc, thống nhất Tổ quốc đến thắng lợi hoàn toàn vào mùa xuân 1975.

THỜI gian trôi đi, nhưng ý nghĩa, tầm vóc lịch sử của cuộc Tổng tiến công và nổi dậy Tết Mậu Thân 1968 luôn sáng chói trong biên niên sử chống Mỹ, cứu nước của dân tộc, để lại những bài học to lớn, niềm tự hào về chủ nghĩa anh hùng cách mạng Việt Nam trong thời đại Hồ Chí Minh.

Trước đó, đế quốc Mỹ đã bị thất bại nặng nề trong hai mùa khô 1965 - 1966 và 1966 - 1967 ở chiến trường miền Nam. Trong mùa khô 1966 - 1967, quân và dân ta đã tiêu diệt 70.000 lính Mỹ - ngụy, loại khỏi vòng chiến đấu 175.000 tên, bắn cháy 1.800 máy bay và 1.786 xe tăng, bắn chìm, phá hủy 100 tàu, xuồng của địch. Hai gọng kìm "tiêu diệt" và "bình định" của Mỹ bị bẻ gãy. Những mục tiêu chúng đề ra không thực hiện được. Tuy nhiên, Mỹ - ngụy vẫn chưa chịu rút ra bài học từ những thất bại đó mà còn tiếp tục đẩy mạnh chiến tranh hy vọng tìm lối thoát bằng quân sự.

Trên cơ sở đánh giá một cách khách quan, khoa học bối cảnh tình hình thế giới và trong nước, đặc biệt là thực tế ở chiến trường, Bộ Chính trị nhận định: Sau mùa khô thứ hai, Mỹ - ngụy bị tổn thất nặng nề cả về quân sự và chính trị, thất bại cả về chiến lược và chiến thuật, và chúng đang ở trong tình thế "tiến thoái lưỡng nan".

Với tư tưởng cách mạng tiến công, với quyết tâm giải phóng miền Nam, thống nhất Tổ quốc, Bộ Chính trị kết luận: Tình hình chung cho phép chúng ta có thể chuyển cuộc chiến tranh sang một thời kỳ mới, thời kỳ giành thắng lợi quyết định.

Tháng 1-1968, Hội nghị lần thứ 14 Ban Chấp hành Trung ương Đảng, khóa III quyết định động viên toàn Đảng, toàn quân, toàn dân ta đưa cuộc chiến tranh cách mạng miền Nam lên bước phát triển cao, bằng Tổng công kích và Tổng khởi nghĩa nhằm đạt những mục tiêu chiến lược là:

- Tiêu diệt và làm tan rã tuyệt đại bộ phận quân nguy, đánh đổ nguy quyền các cấp...

- Tiêu diệt một phần quan trọng sinh lực và phương tiện chiến tranh của Mỹ, làm cho quân Mỹ không thực hiện được các nhiệm vụ chính trị và quân sự của chúng. Trên cơ sở đó đập tan ý chí xâm lược của Mỹ...

Thực hiện quyết tâm của Trung ương, trong thời gian này hàng chục ngàn cán bộ, chiến sĩ ở miền Bắc và hàng trăm ngàn tấn vũ khí, lương thực, thuốc men đã được chi viện cho chiến trường miền Nam. Quán triệt đầy đủ, sâu sắc chủ trương và mục tiêu cách mạng của Trung ương đã đề ra, toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta khẩn trương, bí mật, tập trung cao độ chuẩn bị mọi mặt cho cuộc Tổng tiến công và nổi dậy mùa xuân 1968 với khí thế cả nước ra trận.

Vào lúc 23 giờ ngày 28-1-1968, tại Khánh Hòa quân ta nổ súng tấn công vào trung tâm huấn luyện hải quân của địch. Tiếp đó, vào lúc 0 giờ ngày 29-1-1968, ta tiến công địch ở Tuy Hòa (Phú Yên), sau đó đồng loạt tiến công vào thị trấn Tân Cảnh, thị xã Kon Tum (tỉnh Kon Tum), thị xã Buôn Ma Thuột (tỉnh Đắk Lắk), thị xã Plây-cu (tỉnh Gia Lai), thành phố Đà Nẵng, thị xã Hội An, thành phố Quy Nhơn...

Đúng vào đêm 30, rạng sáng ngày 31-1-1968, (tức 30 Tết Mậu Thân) quân dân ta ở miền Nam với khí thế bão táp cách mạng sục sôi đã bất ngờ, chủ động nổ súng đánh mạnh vào hầu hết các sào huyệt của địch ở khắp các thành phố, thị xã, chi khu quân sự và hàng trăm sân bay, kho tàng, khu hậu cần... làm cho Mỹ - nguy choáng váng, không kịp trở tay. Chúng ta đã đưa cuộc chiến tranh vào khắp hậu phương của địch, đến tận hang ổ đầu não của Mỹ - nguy. Nói theo từ ngữ của Oét-mo-len là đến tận xứ sở của kẻ địch.

Tại Sài Gòn - Chợ Lớn, quân ta đánh vào tòa đại sứ Mỹ, dinh Độc Lập, Bộ Tổng tham mưu nguy, đài phát thanh, sân bay Tân Sơn Nhất, Bộ Tư lệnh quân khu Sài Gòn, Tổng

Nha cảnh sát, Bộ Chỉ huy các sư đoàn bộ binh Mỹ số 1, 9, 25 và 101.

Tại Thừa Thiên - Huế, ngày 31-1-1968, quân ta đánh chiếm dinh tỉnh trưởng, đồn cảnh sát, đài phát thanh, khách sạn Hương Giang, khách sạn Thuận Hóa... tiêu diệt những tên ác ôn phản động, giữ vững chính quyền thành phố suốt từ ngày 31-1 đến 24-2-1968, đánh tan nhiều cuộc phản công của địch, bắt sống 1.723 tên, diệt 25.700 tên, bắn rơi 255 máy bay, phá hủy hơn 500 xe quân sự.

Tại Đà Nẵng, quân ta đã tiến công vào Sở chỉ huy quân đoàn 1 nguy, đánh mạnh vào một số địa điểm của địch ở Non Nước, Phước Tường và vùng ven thành phố, tiêu diệt nhiều quân địch, phá hủy nhiều phương tiện chiến tranh của chúng, tạo khí thế cách mạng phát triển sâu rộng trong các tầng lớp nhân dân, khắp cả thành thị và nông thôn.

Ở các thành phố, thị xã khắp miền Nam từ Tây Nguyên, miền Trung, đến Đông Nam Bộ, Tây Nam Bộ... quân dân ta đều đồng loạt nổi lên đánh cho địch những đòn đau và tổn thất rất nặng nề.

Chỉ trong 45 ngày đầu đợt I và II của cuộc Tổng tiến công và nổi dậy Tết Mậu Thân 1968, quân dân ta ở miền Nam đã loại khỏi vòng chiến đấu hơn 147.000 tên địch, trong đó có 43.000 quân Mỹ và chư hầu, làm tan rã và đào ngũ 200.000 quân nguy, bắn rơi, phá hủy 2.370 máy bay, đánh hỏng 35.000 xe quân sự, 350 khẩu pháo, 280 tàu, xuồng; làm thiệt hại 1.368.000 tấn vật tư chiến tranh gồm trên 200 kho xăng, 250 kho bom đạn, bằng 34% tổng số dự trữ của địch ở miền Nam. Ta còn bức rút, gọi hàng trên 700 đồn bốt, giải phóng thêm 1.000 thôn, ấp và 1.200.000 dân. Nói như nhà sử học Ga-bri-en Côn-cô, trong cuốn sách: "Giải phẫu một cuộc chiến tranh": Tiến công Tết Mậu Thân "xảy ra như một cú xóc đối với Mỹ".

Bị bất ngờ và bị đánh mạnh, thua đau ở miền Nam, đế quốc Mỹ leo thang đánh phá ác

Tiếp bước cha anh bảo vệ Tổ quốc - Ảnh: TTXVN

liệt miền Bắc. Chỉ trong 3 tháng đầu năm 1968, Mỹ đã sử dụng 6.000 lần chiếc máy bay, trong đó có cả máy bay chiến lược B 52 ném bom miền Bắc trên 2.800 trận. Với tinh thần cảnh giác và căm thù sâu sắc, với quyết tâm cùng quân dân miền Nam đánh Mỹ, trong 9 tháng đầu năm 1968, miền Bắc đã bắn rơi 425 máy bay, bắn chìm, bắn cháy 31 tàu quân sự của Mỹ.

Thất bại nặng nề ở hai miền Nam - Bắc Việt Nam, tối ngày 31-3-1968, Tổng thống Mỹ Giôn-xơn buộc phải lên truyền hình đọc bài diễn văn đưa ra quyết định "xuống thang", hạn chế ném bom miền Bắc, chấp nhận ngồi đàm phán với ta ở Hội nghị Pa-ri. Đây được coi là "bài diễn văn bi thảm nhất" mà hơn 21

năm xâm chiếm Việt Nam, chưa có vị Tổng thống Mỹ nào đưa ra, bởi nó mặc nhiên thừa nhận sự thất bại của Mỹ trong chiến lược "chiến tranh cục bộ". Và sau đó Giôn-xơn buộc phải tuyên bố không ra ứng cử tổng thống nhiệm kỳ hai. Còn Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Mắc-na-ma-ra, người đã từng được dư luận Mỹ đánh giá là Bộ trưởng Quốc phòng "kiệt xuất nhất nước Mỹ", "có bộ óc thông minh đặc biệt", "bộ óc điện tử sống" đã bị triệu hồi "về vườn". Rồi đến tháng 7-1968, đô đốc Gren-to Sáp, Tổng tư lệnh các lực lượng của Mỹ ở Thái Bình Dương cũng bị gọi về nước. Hầu hết báo chí Mỹ lúc đó nhận xét "Cú Tết Mậu Thân 1968" một loạt nhân vật "tai to, mặt lớn" của Mỹ đều bị "ngắm đờn và mất chức".

Sau Mậu Thân 1968, Oét-mo-len đệ trình lên Tổng thống Mỹ xin khẩn cấp thêm 206.000 quân nhằm bù đắp vào những thiệt hại ở chiến trường miền Nam Việt Nam, nhưng sau gần 2 tháng bàn cãi, biết không thể cứu vãn tình hình, Giôn-xơn buộc phải từ chối đề nghị của Oét-mo-len và thực hiện kế hoạch mới "Việt Nam hóa chiến tranh". Sau đó, dưới chính quyền Ních-xơn, Mỹ còn tiếp tục dính líu quân sự ở miền Nam, "hà hơi, tiếp sức" cho chính quyền tay sai của chúng. Nhưng về mặt chiến lược Mỹ đã phải công khai thừa nhận sự thất bại từ Mậu Thân 1968. Bởi vậy, cho dù Mỹ - nguy tìm mọi cách bung bít, xuyên tạc, nhưng vẫn không thể nào phủ nhận được thắng lợi của quân dân ta trong cuộc Tổng tiến công và nổi dậy Tết Mậu Thân 1968 và sự thất bại nặng nề của chúng.

Phóng viên hãng thông tấn AFP (Pháp) ngày 5-2-1968 nhận xét: "Cuộc tấn công của Việt cộng đang gây ra ở Mỹ một sự tuyệt vọng, phẫn nộ và ngờ vực". Hãng Thông tấn Roi-tơ (Anh) ngày 5-2-1968 bình luận: "Mỹ có đến nửa triệu quân ở Nam Việt Nam, đã mất 13 năm và đã tiêu tốn mỗi ngày 60 triệu USD mà vẫn không bảo vệ được một tấc đất nào ở Nam Việt Nam cả". Còn Rô-bốt Ken-ơ-đi thì thừa nhận: "Cuộc tấn công của Việt cộng chứng minh rằng thắng lợi quân sự của Mỹ ở Việt Nam là một điều hoàn toàn ảo tưởng". Nhà báo Bóc-sét (Ô-xtrây-li-a) viết: "Cuộc tấn công Tết Mậu Thân là một trong những chiến công lớn nhất trong lịch sử nghệ thuật chiến tranh". Tờ Thời báo Niu Oóc (Mỹ) ngày 8-2-1968 viết: "Những tin tức đen tối từ Việt Nam đang gây sự sững sốt và kinh ngạc ở Oa-sinh-ton" và "Cuộc tấn công Tết Mậu Thân của cộng sản là đỉnh cao nhất của hoạt động quân sự trong cuộc chiến tranh thứ hai ở Đông Dương và chắc hẳn là trận duy nhất trong cuộc chiến tranh đó mà người ta sẽ nhớ lâu". Còn tờ Diễn đàn của Ba Lan số ra ngày 1-2-1968 ca ngợi nhân dân ta ở miền Nam: "Các trận đánh táo bạo đã được chuẩn bị tốt

của những người yêu nước Nam Việt Nam là sự phát triển các cuộc tấn công trên quy mô lớn mà quân giải phóng đã mở đầu trong tháng giêng vào những lúc, những nơi và với những hình thức họ lựa chọn. Quân giải phóng trên thực tế đã "trói chân, khóa tay" lực lượng của quân thù trong khắp các tỉnh ở miền Nam".

Rõ ràng, thắng lợi của quân và dân ta trong cuộc Tổng tiến công và nổi dậy Tết Mậu Thân 1968 đã vượt qua không gian, thời gian, tác động tới nhiều nước trên thế giới, nhất là đối với Mỹ; là biểu tượng sáng ngời về ý chí và sức mạnh quật cường của dân tộc Việt Nam, biểu hiện tài thao lược trong nghệ thuật chỉ đạo chiến tranh cách mạng của Đảng ta; nó trở thành cột mốc ghi dấu bước ngoặt lớn trong sự nghiệp kháng chiến chống Mỹ, cứu nước của nhân dân ta.

Kỷ niệm 40 năm cuộc Tổng tiến công và nổi dậy Tết Mậu Thân (1968 - 2008) giữa lúc đất nước ta giành được những thắng lợi to lớn, có ý nghĩa lịch sử sau hơn 20 năm đổi mới, kết thúc năm 2007 với những thành tựu quan trọng, đáng tự hào cả về đối nội và đối ngoại, về kinh tế, chính trị, quốc phòng - an ninh... Tuy nhiên, hiện nước ta vẫn còn những thách thức lớn, những nguy cơ gây mất ổn định và cả những vấn đề bức xúc, nổi cộm mà Nghị quyết Trung ương 5, khóa X đã chỉ ra. Bên cạnh đó, các thế lực thù địch đang tìm cách chống phá, hòng ngăn cản con đường đổi mới, phát triển đất nước do Đảng lãnh đạo. Vì vậy, kỷ niệm cuộc Tổng tiến công và nổi dậy Tết Mậu Thân 1968 chính là dịp để mỗi chúng ta càng thêm tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, nêu cao lòng yêu nước, ý chí quyết tâm, lòng tự hào và truyền thống đoàn kết, bằng những việc làm cụ thể góp phần thực hiện kết quả các nhiệm vụ năm 2008 và những mục tiêu mà Đại hội X của Đảng đã đề ra. Đó cũng chính là cách thiết thực chúng ta hướng tới những ngày kỷ niệm lịch sử tiếp theo trong năm Mậu Tý 2008. □